

ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලය - 2013

ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලයේ 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය , විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 – 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට උපකාරීවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් තක්සේරු කිරීම් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. අවදානම් තක්සේරු කිරීම් වලදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 දරන 38 මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතී (ශ්‍රී ලං මු වා ප්‍ර / ශ්‍රී ලං ගි ප්‍ර)

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලං ගි ප්‍ර 16 - දේපල, පිරිසත හා උපකරණ

(i) ප්‍රමිතියේ ප්‍රකාරව ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබූ බැවින් සමහර ස්ථාවර වත්කම්වල සාධාරණ අගය වර්ෂය අවසානයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිරූපණය වී නොතිබුණි. තවද, ගම්පොළ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ ඉඩමේ වටිනාකම රු.17,000 ක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

(ii) ප්‍රධාන කාර්යාලය හා ප්‍රාදේශීය කාර්යාලවල අඛණ්ඩව භාවිතා කරන ලද රු.මිලියන 68.13 ක පිරිවැයකට මිලදී ගන්නා ලද සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කරන ලද වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

(iii) ශ්‍රී ලං ගි ප්‍ර 39 - මූල්‍ය උපකරණ - හඳුනා ගැනීම හා මිණුම්කරණය

අයකර ගැනීමේ හැකියාව සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් තොරව 1995 වර්ෂයේ සිට තේ කම්හලකින් ලැබිය යුතු රු.4,329,769 ක මුදලක් ගිණුම්වලට ගෙන තිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ .

(අ) 2010,2011 හා 2012 වර්ෂවල එකතුව රු.693,257 ක් වූ මාර්ගස්ථ බඩු පසුව ලැබී තිබුණද, ගිණුම්වල ගැලපීම් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට කෙරීගෙන යන වැඩ හා ණයහිමියන් යටතේ මතුගම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ ඉදිකිරීම් වැඩ ලෙස රු.8,000,000 ක මුදලක් දක්වා තිබුණද, මෙම ඉදිකිරීම් වැඩ සඳහා කිසිදු ගෙවීමක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සිදු කර නොතිබුණි. තවද, මෙම ඉදිකිරීම් වැඩ සඳහා 2014 ජනවාරි 08 දින ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණද, මෙම ගනුදෙනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ නොවීය.

(ඇ) රු 224,280 ක් වූ බණ්ඩාරවෙල ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ කල් බදු ඉඩමේ වටිනාකම කල්බදු ඉඩම් යටතේ දක්වනු වෙනුවට සින්නක්කර ඉඩම් යටතේ දක්වා තිබුණි.

(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් ගිවිසුම් මත ලැබිය යුතු රු.97,368 ක් වූ පොලිය ගිණුම්වලට ගෙන නොතිබූ අතර , ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අතිරික්තය එම මුදලින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

- (ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා රු.22,896,392 ක් වූ පොලී ආදායම මත රඳවා ගැනීම් බදු ගිණුම් වලින් අත්හැරී තිබුණු අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ජංගම වත්කම් හා අතිරික්තය සමාන මුදලකින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඊ) “ ටී හවුස් ” සඳහා මිලදී ගන්නා ලද රු.344,321 ක් වටිනා එල් පී ගෑස් නලය ප්‍රාග්ධනික කිරීමෙන් තොරව ප්‍රවර්ධන ගාස්තු වියදම් ලෙස සලකා තිබුණි.
- (උ) සමාගම් 13 කින් තනි අයිති කුලී (monopoles rental) ලෙස කලින් ලැබුණු රු.900,000 ක මුදලක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.එබැවින් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ආදායම සමාන මුදලකින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඌ) 2013 ජුනි සිට 2014 මැයි දක්වා කාල පරිච්ඡේදය සඳහා රු.205,060,800 ක මුදලක් අනුග්‍රාහක ගාස්තු ලෙස මණ්ඩලය විසින් ශ්‍රී ලංකා ක්‍රිකට් සඳහා ගෙවා තිබුණි. රු.85,442,000 ක් පූර්ව ගෙවීමක් ලෙස දක්වනු වෙනුවට සම්පූර්ණ මුදලම සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වියදම් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබූ බව විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය.
- (එ) තොග සත්‍යාපනයට අනුව ලිපිද්‍රව්‍ය තොගයේ වටිනාකම රු.1,392,775 ක් වුවද එය රු.3,178,836 ක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි. එබැවින් ලිපිද්‍රව්‍ය තොගය රු.1,786,061 කින් ගිණුම්වල වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඒ) මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා භාණ්ඩ ඇණවුම් කර නොතිබුණ ද, මාර්ගස්ථ භාණ්ඩ ලෙස රු.35,986,763 ක මුදලක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගිණුම්වලට ගෙන තිබුණි.
- (ඔ) මොස්කව් හා ඩුබායි තේ ප්‍රවර්ධන ඒකකවල රු.403,153 ක් හා රු.801,119 ක් වූ පිළිවෙලින් ජංගම වත්කම් හා ජංගම වගකීම් ගිණුම්වලට ගෙන නොතිබූ බව විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය.
- (ඕ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ලැබුණු 2012 වර්ෂය සඳහා තාවකාලික අතිරික්ත භාර අරමුදල මත රු.16,930,787 ක් වූ පොලිය සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ආදායම ලෙස ගෙන තිබුණි. එබැවින් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පොලී ආදායම එම මුදලින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ක) ප්‍රමිතිමිලදී ගැනීම්වලට අදාළව රු.363,851 ක් වූ පොලී ආදායම මත උපකල්පිත බදු (Notional tax) ආදායමට ගෙන නොතිබුණි.

2.2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වර්ෂ පහකට වැඩි කාලයක් ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලයෙන් ලැබිය යුතු ලෙස දැක්වෙන රු.මිලියන 25 ක මුදල සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිටත් අයකර ගෙන නොතිබුණි. කෙසේ වුවද අයකර ගැනීම සැක සහිත වූ බැවින් බොල් හා අඩමාන ණය යටතේ සමාන මුදලකින් ප්‍රතිපාදනයක් කර තිබුණි. තවද, 2012 ජුනි 19 දින පැවති පොදු ව්‍යාපාර කාරක සභා රැස්වීමේ සටහන් අනුව, ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලයට අයත් රු.මිලියන 16 ක් වටිනා හත්තන පිහිටි “ සිලෝන් ටී මිශ්‍රණය ” හි අයිතිය අත්කර ගැනීම හා රු.මිලියන 8 ක ශේෂය කපා හැරීමට ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලය හා තේ මණ්ඩලය තීරණයකට එළඹ තිබුණි. කෙසේ වුවද මෙම ක්‍රියාවලිය 2014 ඔක්තෝබර් 31, විගණන දිනය දක්වාම අවසන් කර නොතිබුණි.
- (ආ) රු.4,225,671 ක් වූ හරිත තේ සපයන්නන්ගේ තැන්පතු නිරවුල් කිරීමට 2006 වර්ෂයේ සිට පියවර ගෙන නොතිබුණි. ආරවුලක් ඇති වූ විට ගෙවීම සඳහා තබා ගත යුතු බැවින් ඉන් රු.2,599,793 ක මුදලක් ආපසු ගෙවිය නොහැකි බව මේ සම්බන්ධයෙන් සභාපති විසින් දන්වා තිබුණි.

(ඇ) සිරියාවේ “ FODEXPO ” වෙළඳ ප්‍රදර්ශනය පැවැත්වීම සඳහා 2011 වර්ෂය තුළදී මණ්ඩලය විසින් ගෙවන ලද රු.631,737 ක අත්තිකාරමක් එය නොපැවැත්වීම හේතුවෙන් ආපසු අයකර නොතිබුණි.

2.2.4 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

විගණනයේදී පහත සඳහන් පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය.

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව මුදල	සනාථ කිරීම/ අදාළ ලේඛන/උපලේඛන අනුව මුදල	වෙනස
	රු.	රු.	රු.
ණය හිමියන් (නිල තේ අසුරන්නන්)	7,878,879	3,961,506	3,917,373
රඳවා ගන්නා ලද මුදල්	4,171,495	1,270,371	2,901,124
මුදල් හා බැංකු ශේෂ (ඩුබායි හි තේ ප්‍රවර්ධන ඒකකය)	1,003,151	1,371,000	367,849
හරිත තේ බෙදාහරින්නන්ගේ තැන්පතු	15,195,743	15,060,580	135,163

2.2.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් එක් එක් විෂය ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

ගිණුම් විෂයය	වටිනාකම	ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි
	රු.	
(අ) ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු	316,493	උපලේඛන හා ආධාරක ලියකියවිලි
(ආ) බණ්ඩාරවෙල ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ ඉඩම	224,800	
(ඇ) මතුගම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ ඉඩම	-	
(ඈ) පොදු තැන්පතු	74,383	ඉඩමේ ඔප්පු
(ඉ) සේවක තේ අයකර ගැනීම්	257,382	
(ඊ) කලින් ගෙවීම්	7,105,299	උපලේඛන හා ආධාරක ලියකියවිලි
(උ) තැන්පතු හා පූර්ව ගෙවීම්	207,360	
(ඌ) බැංකු ශේෂය - එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යය	1,003,151	බැංකු සනාථ කිරීම්
	මොස්කව්	
(එ) තානාපති කාර්යාල ගිණුම	16,566	
	එක්සත් රාජධානිය	
	කැනඩාව	
	පෝලන්තය	135,426

2.3 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

විගණනයේදී පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති ,රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට යොමුව	අනුකූල නොවීම
---	--------------

(අ) (i) 1957 අංක 51 දරන තේ පාලන පනතේ 49 වගන්තිය හා 1975 අංක 14 දරන තේ මණ්ඩල පනතේ 25(3) වගන්තිය	අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගැනීමෙන් තොරව හා පනතට අනුව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කිරීමෙන් තොරව ලියාපදිංචි ගාස්තු, ලියාපදිංචි අලුත්කිරීමේ ගාස්තු හා බලපත්‍ර ගාස්තු 2010 ජූලි 29 දින මණ්ඩලය විසින් වැඩිකර තිබුණි.
(ii) 1975 අංක 14 දරන ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලය පනතේ 13 හා 14 වගන්ති	සෙස් අරමුදල පිහිටුවීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පනතේ විධිවිධානවලට සංශෝධන සිදුකර නොතිබුණි.
(ආ) 2006 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 132 වගන්තිය	2012 අගෝස්තු 02 සිට 2013 අගෝස්තු 01 දක්වා කාල පරිච්ඡේදය සඳහා තේ ප්‍රවර්ධන අංශයට පත්කරන ලද ව්‍යාපෘති උපදේශකවරයාට ගෙවන ලද රු.1,560,000 ක් වූ මුළු වැටුප්වලින් උපයන විට ගෙවීම් බදු අයකර දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ප්‍රේෂණය කර නොතිබුණි.
(ඇ) රජයේ මුදල් රෙගුලාසි මුදල් රෙගුලාසි 507	මුදල් රෙගුලාසි විධිවිධාන ප්‍රකාරව ස්ථාවර වත්කම් පිළිබඳ පොත්වල ශේෂයන් හා වටිනාකම් සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තාවලට ගෙන නොතිබුණි. එබැවින් පොත්වල සටහන් කර තිබූ ප්‍රමාණයන් හා භෞතිකව තිබූ ශේෂයන් අතර වෙනස්කම් සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තාවල දක්වා නොතිබූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමීක්ෂණ මණ්ඩලයෙන් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුවී නොතිබුණි.
(ඈ) 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරන භාණ්ඩාගාර වක්‍රලේඛය.	වක්‍රලේඛ උපදෙස් ප්‍රකාරව ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර විධිමත්ව පවත්වා නොතිබුණි.
(ඉ) 2012 දෙසැම්බර් 24 දිනැති අංක 2012 එම්එස්සී 49 සහ 2013 දෙසැම්බර් 09 දිනැති අංක 01/2013 (i) දරන කළමනාකරණ සේවා වක්‍රලේඛය.	වක්‍රලේඛ උපදෙස් පිළිපැදීමෙන් තොරව 2012 හා 2013 වර්ෂ සඳහා වාර්ෂික ප්‍රසාද දීමනා ගෙවා තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් වූ ප්‍රතිඵලය රු.19,071,236 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුවය රු.11,390,437 ක් වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.30,461,673 ක වර්ධනයක් දැක්වුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි හා අළුත් කිරීමේ ආදායම වැඩිවීම සහ පරිපාලන හා මෙහෙයුම් වියදම් අඩුවීම මෙම වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 මූල්‍ය හා භෞතික ඉලක්ක සාක්ෂාත් කර ගැනීම.

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මණ්ඩලයේ ප්‍රගති වාර්තාවලට අනුව ඉලක්ක සාක්ෂාත් කර ගැනීම පහත දැක්වේ.

- (අ) සංවර්ධන කාර්යයන්

කාර්යය	වෙන්කිරීම		ප්‍රගතිය	
	මූල්‍ය ඉලක්කය	භෞතික ඉලක්කය	මූල්‍ය ඉලක්කය	භෞතික ඉලක්කය
	රු.මිලියන		රු.මිලියන	
i කම්හල් නවීකරණ සහනාධාර යෝජනා ක්‍රමය	16	කම්හල් 65	17.96	කම්හල් 39
ii තේ නැවත වගා සහනාධාර යෝජනා ක්‍රමය	16	හෙක්ටයාර් 250	14.36	හෙක්ටයාර් 259
iii පසු අස්වනු හානි අවම කිරීම.	12	කම්හල් 35	1.42	කම්හල් 15
iv SLSI/SLTB තත්ත්ව නිෂ්පාදන සහතිකය	01	වැඩසටහන් 35	0.46	-
v කම්හල් පදනම් තේ සංවර්ධන වැඩසටහන්	0.30	වැඩසටහන් 35	1.79	වැඩසටහන් 15
එකතුව	45.30		36.00	

ඉහත තොරතුරු අනුව, තේ නැවත වගා සහනාධාර යෝජනා ක්‍රමයේ කාර්යය පමණක් සැලසුම් කළ පරිදි සම්පූර්ණ කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සහනාධාර යෝජනා ක්‍රමය යටතේ නවීකරණය කිරීම සඳහා කම්හල් 65 ක් ඉලක්ක කර තිබුණද රු.මිලියන 1.96 කින් මුදල් වෙන් කිරීම ඉක්මවමින් කම්හල් 39 ක් පමණක් නවීකරණය කර තිබුණි.

(ආ) ගොඩනැගිලි හා ව්‍යුහයන්

කාර්යය	ප්‍රගතිය		
	වෙන්කිරීම	මූල්‍ය ප්‍රගතිය	භෞතික ප්‍රගතිය
	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන
i ශ්‍රවණාගාර හා ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීම.	20	-	-
ii කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය ඉදිකිරීම.	08	-	-
iii නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය ඉදිකිරීම.	12	0.05	ප්‍රගතියේ පවතී.
එකතුව	40.0	0.05	

ඉහත කාර්යයන් ද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සැලසුම් කළ පරිදි නිමකර නොතිබූ බව විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය. සභාපතිගේ පිළිතුරට අනුව, " ශ්‍රවණාගාර ඉදිකිරීම සඳහා මුදල් අමාත්‍යවරයාට,

මුදල් රෙගුලාසි විධිවිධාන ප්‍රකාර අනුමැතිය සඳහා ගරු වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ලබා දී නොතිබුණු බැවින් ඉදිකිරීම සිදුකිරීමට නොහැකි විය" යනුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ඇ) ප්‍රාග්ධන වත්කම් අත්පත්කර ගැනීම.

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම අනුව, පහත සඳහන් වත්කම් සැලසුම් කළ පරිදි මිලදී ගෙන නොතිබුණි.

වත්කම	වටිනාකම
	රු.මිලියන
තොරතුරු තාක්ෂණ ඒකකය සඳහා උපකරණ	12.11
රසායනාගාර උපකරණ	7.80
	19.91

4.2 නේ ප්‍රවර්ධනය සහ වෙළඳපොල උපාය මාර්ග සඳහා ගාස්තු

නේ ප්‍රවර්ධනය සහ වෙළඳපොල උපාය මාර්ග සඳහා 2010 ඔක්තෝබර් 27 දිනැති අංක 1677/14 දරන ගැසට් පත්‍රයේ පළකරන ලද දැන්වීම් ප්‍රකාරව අපනයනය කරන ලද නේ කිලෝග්‍රෑම් එකකට රු.3.50 බැගින් නේ අපනයනකරුවන්ගෙන් එකතු කරන ලද ගාස්තු සහ මණ්ඩලය විසින් 2010 නොවැම්බර් 01 සිට 2013 දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාල පරිච්ඡේදය තුළ නේ ප්‍රවර්ධන කටයුතු සඳහා දරන ලද වියදම් පහත දැක්වේ.

වර්ෂය	අයකරන ලද ගාස්තු	ආයෝජන මත පොලිය	වෙනත් ආදායම	මුළු ආදායම	මුළු වියදම
	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන
2013	1,156.37	363.80	3.60	1,523.76	336.32
2012	1,186.45	211.48	-	1,397.93	36.02
2011	1,113.81	66.44	-	1,180.26	25.76
2010	194.28	-	-	199.28	-
එකතුව	3,650.91	641.72	3.60	4,301.23	398.10

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) විධිමත් සැලැස්මක් හා කළමනාකරණයක් නොමැතිවීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 4,301.23 ක් වූ මුළු ආදායමෙන් රු.මිලියන 398.10 ක මුදලක් හෙවත් සියයට 9.27 ක් පමණක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා ප්‍රවර්ධන හා වෙළඳපොල උපාය මාර්ග සඳහා උපයෝජනය කර තිබුණි.
- (ආ) ගාස්තු එකතු කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණ නේ ප්‍රවර්ධන හා වෙළඳපොල උපාය මාර්ග සඳහා උපයෝජනය කිරීම සඳහා වුවද, ප්‍රවර්ධන කාර්යයන් සිදුකිරීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන්, එම මුදල් කෙටිකාලීනව ආයෝජනය කර තිබූ අතර, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ පොලී ලෙස රු.මිලියන 641.72 ක මුදලක් උපයා තිබුණි.
- (ඇ) 2013 වර්ෂය සඳහා අයවැය ලේඛනය හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව, වෙළඳපොල බුද්ධිමය තොරතුරු කාර්යයන් සඳහා රු.මිලියන 19.95 ක මුදලක් වෙන්කර තිබුණි. එසේ වුවද 2013 වර්ෂය සඳහා යුරෝ මොනිටර්

ගෝලීය පර්යේෂණ දත්ත රැස්කිරීම (Euro Monitor Global Research Data Collection) සඳහා කරන ලද රු.මිලියන 2.45 ක ගෙවීම හැර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ කිසිදු පර්යේෂණ කාර්යයක් සිදුකර නොතිබුණි. තවද, යෝජිත ගෝලීය ව්‍යාපාර සඳහා නව වෙළඳපොළ කුටියට ව්‍යාපෘති උපදේශකවරයකු හා “ ග්‍රැෆික් ඩිසයිනර් ” වරයකු කොන්ත්‍රාත් පදනම මත පිළිවෙලින් රු.130,000 ක හා රු.31,500 ක මාසික වැටුපකට 2012 අගෝස්තු 02 දින පත්කර තිබුණි. කෙසේ වුවද මෙම කාර්යයද 2013 අගෝස්තු 30 දක්වා ක්‍රියාත්මක කර නොතිබූ අතර රු.1,406,391 ක මුදලක් වර්ෂය තුළ වැටුප් ලෙස ගෙවා තිබුණි. ව්‍යාපෘති උපදේශකවරයා ඔහුගේ කොන්ත්‍රාත් කාලය අවසන් වූ 2013 අගෝස්තු 01 දින සේවයෙන් ඉවත් වී තිබුණි.

- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ප්‍රවර්ධන හා වෙළඳපොළ උපාය මාර්ග වෙනුවෙන් රු.මිලියන 1,995 ක අයවැය ප්‍රතිපාදනයක් කර තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.මිලියන 336.32 ක මුදලක් හෙවත් සියයට 16.85 ක් පමණක් උපයෝජනය කර තිබුණි.
- (ඉ) රටවල් 28 ක ජාතික කාර්යයන් (Uni – National Activities) සඳහා රු.මිලියන 1,197 ක මුදලක් වෙන් කර තිබුණද, එම කාර්යය යටතේ රු.මිලියන 42.18 ක මුදලක් (සියයට 3.5 ක්) පමණක් වැය කර තිබුණි. 2013 වර්ෂයේ පවත්වන ලද පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය රාජ්‍ය ප්‍රධානීන්ගේ (C H O G M) රැස්වීම්වලට එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්යයන් යටතේ ගෙවීම් වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් සිදු කර තිබූ බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.
- (ඊ) කොළඹ තුරහ තරහ පිටිය ගොඩනැගිල්ලේ “ ටී හවුස් ” මධ්‍යස්ථානයක් කුලී පදනම මත ස්ථාපනය කිරීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ පහත සඳහන් වියදම් දරා තිබූ අතර 2014 පෙබරවාරි 28 දිනෙන් ආරම්භ වන වර්ෂ 10 ක් සඳහා ආපසු නොගෙවන කුලී තැන්පතු වලින් සියයට 50 ක්ද ගෙවා තිබුණි.

	රු.
වර්ෂ 10 ක් සඳහා ආපසු නොගෙවන කුලී තැන්පතු වලින් සියයට 50 ක්	8,571,360
ඉදිකිරීම සහ අභ්‍යන්තර වැඩ (ආලෝකකරණය, බිම කොන්ක්‍රීට් කිරීම හා කාපට් කිරීම, ජලනල එළීම, තීන්ත ගෑම ආදිය)	11,934,325
මුළුතැන්ගෙයි උපකරණ මිලදී ගැනීම	6,635,547
වායු සමීකරණ සවිකිරීම.	1,482,819
ලී බඩු හා මුළුතැන්ගෙයි විෂයයන්ට අදාළ මාර්ගස්ථ භාණ්ඩ	16,813,383

	<u>45,437,434</u>

ඉහත වියදම් වලට අමතරව, ආරම්භක අරමුදල, මාසික කුලිය, මාසික කළමනාකරණ ගාස්තු ලෙස පිළිවෙලින් රු.4,000,000 ක්, රු.270,000 ක් සහ රු.300,000 ක් “ ටී හවුස් ” ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ගෙවා තිබුණි. කෙසේ වුවද “ ටී හවුස් ” ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් කර නොතිබූ බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2014 මාර්තු සිට ඔක්තෝබර් දක්වා පළමු මාස 6 ක කාල පරිච්ඡේදය තුළ රු.මිලියන 4.59 ක පාඩුවක් දරා තිබුණි.

- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකා ක්‍රිකට් වෙනුවෙන් රු.මිලියන 665 ක මුදලක් වෙන්කර තිබුණද, මෙම කාර්යය සඳහා රු.මිලියන 207.96 ක් පමණක් වර්ෂය තුළ වැයකර තිබුණි. ඒ අනුව රු. මිලියන 457 ක අධි ප්‍රතිපාදනයක් මේ සම්බන්ධයෙන් කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඌ) ක්‍රිකට් අනුග්‍රාහක ගිවිසුම අනුව, ටී ෂර්ට් 9943 ක් මිලදී ගැනීම සඳහා රු.9,943,000 ක මුදලක් වැයකර තිබුණි. කෙසේ වුවද මෙම ටී - ෂර්ට් වර්ෂය තුළ අපේක්ෂිත පරිදි විකුණා නොතිබුණි. ටී - ෂර්ට් විකිණීම මත ලාභය ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු.3,521,500 ක මුදලක් දක්වා තිබුණද 2014 වර්ෂයේදී රු.1,229,000 ක් පිරිවැය වූ ටී - ෂර්ට් 1,229 ක් ආපසු යවා තිබුණි. එබැවින් ටී - ෂර්ට් විකිණීම මත ලාභය රු.1,711,200 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

(එ) විගණනයට ලබා ගත හැකි වූ තොරතුරු අනුව, ලෝක තේ අපනයන රටවල් අතරින් ලෝක වෙළඳපොළේ ලංකා තේ වල තත්ත්වය පසුගිය වර්ෂ 5 ක් සඳහා අඛණ්ඩව තුන්වැනි තැනට පත් වී තිබුණු අතර අරමුදල් තිබියදීත් මණ්ඩලය විසින් විධිමත් ප්‍රවර්ධනාත්මක කාර්යයන් සිදුකර නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

4.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

ලබා ගත හැකි වූ තොරතුරු අනුව, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, අධ්‍යක්ෂ (පරිපාලන හා මුදල්) නියෝජ්‍ය / සහකාර අධ්‍යක්ෂ (තොරතුරු තාක්ෂණ) නියෝජ්‍ය හා සහකාර තේ කොමසාරිස් (ප්‍රාදේශීය), ජ්‍යෙෂ්ඨ හා කණිෂ්ඨ තේ පරීක්ෂකවරු / උපදේශකවරු 34 ක්, කාර්මික සහකාර (රසායනාගාර) 08 ක් ඇතුළත්ව 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට පුරප්පාඩු 79 ක් පැවතුණි. තවද, නිෂ්කාර්ය තනතුරු 33 ක් තඹා කාර්ය මණ්ඩලයට ඇතුළත් විය.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) බඳවා ගැනීම් යෝජනා ක්‍රමයේ 5.4 ඡේදය ප්‍රකාරව ප්‍රසිද්ධ දැන්වීමක් හෝ පුවත්පත් දැන්වීමක් මගින් ඉල්ලුම්පත් කැඳවීමෙන් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ කළමනාකාර සහකාරවරුන් 14 ක් පත්කර තිබුණි. තවද මෙම පත්කිරීම් සඳහා 5.4.1 ඡේදය ප්‍රකාරව පරිගණක දැනුම පිළිබඳ පරීක්ෂණයක් ද පවත්වා නොතිබුණි.
- (ii) 2012 වර්ෂයේදී පත්කරන ලද කළමනාකාර සහකාරවරුන් 09 දෙනෙකු අතුරින් 05 දෙනෙකු බඳවා ගැනීම් යෝජනා ක්‍රමයේ 5.3.1 ඡේදය ප්‍රකාරව අවශ්‍ය සුදුසුකම් සපුරා නොතිබුණු අතර අවශ්‍ය සුදුසුකම් සම්පූර්ණ කර ගැනීමෙන් තොරව ඔවුන් දැනටත් සේවයේ නිරත වී සිටී.
- (iii) අධ්‍යක්ෂ (මුදල් හා පරිපාලන) තනතුර වෙනුවෙන් බඳවා ගැනීම සඳහා 2013 අප්‍රේල් 07 දින රු.87,024 ක පිරිවැයකට පුවත්පත් දැන්වීමක් පළ කර තිබුණි. එසේ වුවද කිසිදු නිලධාරියෙකු බඳවාගෙන නොතිබූ අතර දැන්වීම සඳහා වැය කරන ලද මුදල් ඵලරහිත වියදමක් බවට පත්ව තිබුණි.
- (iv) විධිමත් කාර්ය මණ්ඩලය මාරුකිරීමේ ක්‍රමයක් මණ්ඩලය විසින් භාවිතා නොකරන බව නිරීක්ෂණය විය.

4.4 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) තේ කොමසාරිස් අංශය විසින් පරිහරණය කරන ලද ගොඩනැගිල්ල 2002 දෙසැම්බර් 31 දින සිට හිස් වී තිබුණු අතර, පරිශ්‍රයේ අයිතිකරු වෙත තැන්පත් කරන ලද රු.මිලියන 2.4 ක කුලී අත්තිකාරම 2005 වර්ෂයේ සිට 2011 මැයි දක්වා රු.මිලියන 2.8 ක මුදලක් වැය කර තීරකවරයෙක් මගින් මණ්ඩලය විසින් අය කර ගෙන තිබුණි. කෙසේ වුවද පරිශ්‍රයේ අයිතිකරු විසින් ගොඩනැගිල්ලට වූ හානි වෙනුවෙන් හා 2003 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කුලියට දීම සඳහා ගොඩනැගිලි භූමිය ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත්කිරීමට නොහැකි වීම වෙනුවෙන් සියයට 20 ක පොලිය හා සියයට 15 ක එකතු කළ අගය මත බදු සමඟ රු.මිලියන 4.9 ක මුදලක් ඉල්ලමින් 2008 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී මණ්ඩලයට එරෙහිව තීරකවරයෙක් පත්කර තිබුණි. මණ්ඩලය මෙම නඩුවට එරෙහිව අභියාචනයක් කර ඇති අතර නඩුව ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. සභාපතිගේ පිළිතුරට අනුව, අයිතිකරුට ගෙවිය යුතු මුළු ගෙවීම් රු.මිලියන 14 ක් විය හැකි බව උපකල්පනය කෙරේ. කෙසේ වුවද මෙම තීරණයට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලය විසින් අභියාචනයක් ගොනු කර තිබුණි.

(ආ) 2009 වර්ෂයේදී මිලදී ගත් රු.මිලියන 32 ක් වටිනා රසායනාගාර උපකරණ (LCMC) 2014 ජූලි 14, විගණන දිනය දක්වා නිෂ්කාර්යව පැවතුණි. උපකරණ දැනට විධිමත්ව ක්‍රියාකරන බවත්, පරීක්ෂණ වාර්තා එයින් ලබාගන්නා බවත් සභාපති විසින් දන්වා තිබුණි.

5. ගිණුම්කටයුතු භාවය හා යහපාලනය

5.1 අයවැය පාලනය

අයවැයගත හා තථ්‍ය සංඛ්‍යා අතර සැලකිය යුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

6. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු මණ්ඩලයේ සභාපතිනිය වෙත වරින්වර යොමුකරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතු වේ.

- (අ) ඉන්වෙන්ට්‍රි පාලනය
- (ආ) ගිණුම්කරණය
- (ඇ) ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ශේෂ
- (ඈ) ප්‍රවර්ධනාත්මක කාර්යයන්